

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhaj vsako sredo po celi pòli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 gold. 40 kr., za pol leta 1 gold, 70 kr., za četrt leta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold. 10 kr., za četrt leta 1 gold. 10 kr.

V Ljubljani 14. decembra 1887.

O b s e g: Ožig na drevesih sadunosnih. — Stročji sadeži močna hrana. — Kako vzrejati žrebeta. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Trgovinska in obrtna zbornica. — Nasledki „šnopsa“. (Dalje.) — Zemlje- in narodopisni obrazi. — Iz deželnih zborov. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Ožig na drevesih sadunosnih.**

Zadnjih deset let so na Štajerskem veliko sadovnega drevja ponasadili, deloma precej visoko v hribe in planine. Do sedaj je v obče dobro prospevalo, toda sedaj čujejo se nepovoljni glasi; zlasti s hribov tožijo, da mlado sadunosno drevje le slabo prospeva. Nepovoljnosti so pa sledeče najavljene: Mnogo enoletnih divjakov, pa tudi požlahtnenih drevesc letos ni več poglalo. Brsti so se posušili, orujaveli in odpadli, če si se le rahlo dotaknil.

Drugim drevescem, ki so sicer pravilno poglala, sušijo se vršički, veje jemljejo konec od zgoraj na zdoli in padejo na tla. Hruškova drevesa dobijo na listkih nekaj belih marog in čedalje bolj hirajo. Bržčas se bodo še letos posušila. Kot vzrok tem nepovoljnim prikaznim navajajo mraz. Lani mladim drevesom dolgo ni odpadlo listje, še meseca novembra smo gledali zeleno listje na njih. Naenkrat pritisne zimski mraz. Spomladi dolgo ni prenehalo z zimskim mrazom žugati. Časih je pritisnil hipona, ko je drevje uže muževno bilo in poganjalo. Kmalu za mrazom pa se je zjasnilo in solnce gorko sijalo. Vse to je povzročilo bolezen, kateri sploh pravijo, da je drevesni ožig. Do tega je pa tako prišlo: Ko je mraz nastal, naredilo se je ledú v nježnih drevesnih stanicah pod skorjo in tudi v skorji sami. Led jih še bolj raztegne, in ko zopet toplo vreme nastopi, ohlapijo nagloma in se vsušijo. Videti bilo je pa to, kedar je drevo zopet začelo poganjati: brsti so se skrčili, skorja posušila in sčasoma zarujavela. Pogledamo sedaj takošno skorjo, zapazimo precej, da je tudi les oškodovan do nekolike mere; vse je podobno zakriti rani. Mrtve lesene kose razkroja zatem zrak in voda. Naredi se rujava voda, ki tudi sosedne lesne dele razjeda. Ono razkrojivanje je treba

ustaviti, sicer uniči ožig vse drevo. Vrtnarski ravnatelj g. Goethe v Geisenheimu na Nemškem pravi, da se tukaj vrine tudi neki jako škodljivi glivec (*nectria ditissima*). Ta pospešuje trohnobo.

Praktični sadjerejci storijo najbolje, ako se pobri-gajo poiskati bolehnih prostorov na drevesih ter jih izrežejo, če se ne držijo skup, ampak so raztreseni po deblih in vejah. Izrezane prostore je treba zamazati z drevesnim voskom. Ako pa je drevo uže prehudo ranjeno, treba je mogoče kratko prirezati. Tako požene novo deblo in novo krono; s tem je bolezen odstranjena in drevo ukrepljeno.

Kdor obišče drevesnico vsled ožiga oškodovano, marsikaj zapazii podučljivega: drobna drevesca stojijo zdrava, ker so jeseni rano zgubila listke in jim torej mraz ni škodoval. Les je bil dozorel. Zraven stojijo lepa in visoka vzraščena drevesa pa ali popolnem vničena ali kažejo na skorji od koreninja do vrha rujave, suhe proge. zlasti na južni strani, kjer je bilo solnce zmrznem drevesom prvič zopet življenje vzbudilo. To pa nam pokaže na sredstvo, s katerim se daje ožigu v okom prihajati. Drevo je treba okovariti s tvari-nami, ki gorkoto le po malem vodijo naprej. Kaže torej drevesca ovijati s slamo, dračjem ali pomazati z apnom, kar tudi pomaga zoper nezgode, prihajajoče od prenaglega menjavanja med gorkoto in mrazom.

Sedaj bodo pa kmetovalci dobro storili, če pazijo, kakošna so drevesa iz tujih drevesnic dobljena. Če najdejo na njih sledu od ožiga, ne smejo saditi; sicer pa pričakujemo od naših poštenih drevesničarjev, da bolnih dreves ne bodo prodajali.

„Gosp. Glasnik.“

Stročji sadeži močna hrana.

Daleč v starodavne čase nazaj moremo dokazati, da je človek poleg mesa užival rastlinske jedi. Med

